

Ліга Націй

*як перша міжнародна
політична організація*

к. політ. н. ЛЕПСЬКА Н.В.

LEAGUE OF NATIONS

SOCIÉTÉ DES NATIONS

ЛІГА НАЦІЙ (англ. **League of Nations**,
франц. **Société des Nations**) – перша
міжнародна міждержавна організація,
створена з метою розвитку
співробітництва, досягнення миру і
безпеки між народами на Паризькій
мирній конференції в 1919 – 1920 рр.

Ідея створення належить
міністру закордонних справ
Великобританії **Едварду Грею**

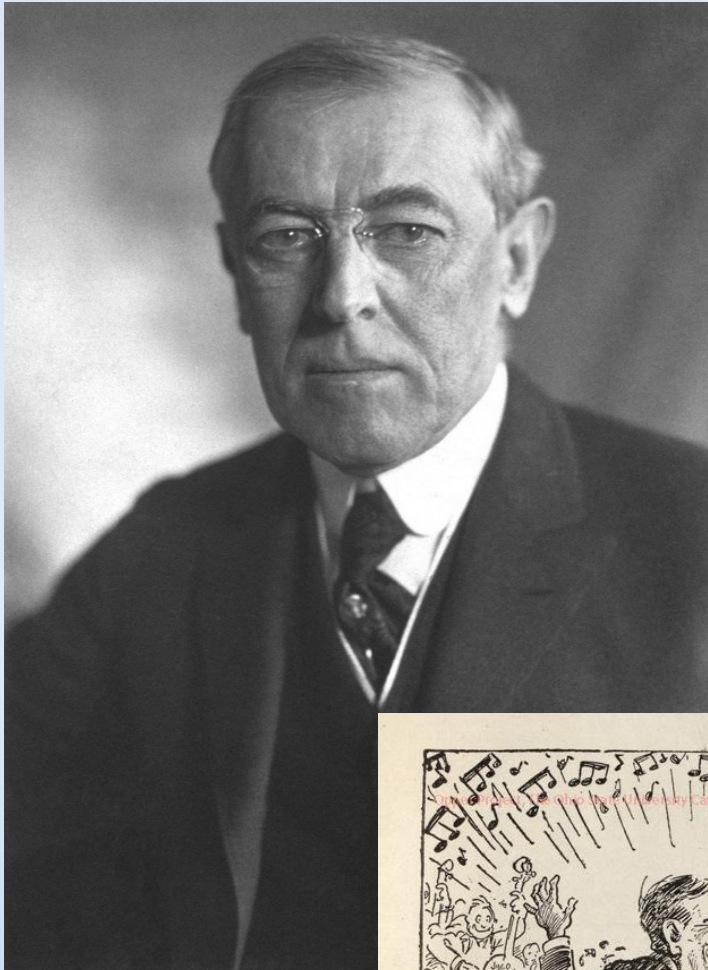

1916 – **Роберт Сесіл**, секретар
міністерства закордонних справ
Великобританії, склав
попередній проект Ліги Націй.
1917 – у Лондоні сформовано
комітет зі створення
організації. Його очолив
авторитетний британський
юрист лорд **Роберт Філімор** -
він розробив статут Ліги і на
початку 1918-го розіслав
документ всім країнам, які
воювали.

НАВІЩО СТВОРИЛИ?

1. Ліга Націй як міжнародний орган насправді могла внести **практичний внесок до регулювання міжнародних відносин** і зменшення небезпеки війни.
2. Ліга Націй і її Статут були покликані **дати правову і моральну санкцію політиці великих держав**, легалізувати її в очах громадської думки, яка до 20-их років ХХ ст. вже ставала важливим політичним чинником, – перш за все в демократичних і ліберальних країнах.

В. Вільсон: «Створення світового порядку потрібно починати з будівництва Ліги Націй. Лізі як головній міжнародній організації по створенню нової системи колективної безпеки можна було навіть взагалі делегувати право розробки мирного договору з Німеччиною».

© George Matthew Adams

CAN HE PRODUCE THE HARMONY?
From the *Citizen* (Brooklyn, N. Y.)

В. Вільсон наполіг на підготовці проекту створення Ліги Націй спеціальною комісією.

В рамках конференції був утворений 25 січня 1919 р. комітет з підготовки проекту Ліги Націй.

Supporters of a League of Nations

Supporters of a League of Nations

Victory Democracy Peace
Make them secure by a

LEAGUE OF NATIONS

Christmas this year dawns on a world groping from war toward peace. The world hopes and prays that peace may be established on justice and safeguarded against future wars. The army of occupation that sleeps till the Judgement Day in the graves of France will have fought and died in vain unless such a PEACE is framed. Our Soldiers and Sailors, returning from VICTORY, will have fought and suffered in vain if that VICTORY is not made secure. All the peoples of the free nations will have given in vain billions of their wealth and millions of their own flesh and blood if DEMOCRACY is not established forever.

The only Practical Way

These things which the whole world longs for can be gained only by the creation, right at the Peace Table, of a LEAGUE OF NATIONS. President Wilson has declared for such a League and is in France for the express purpose of guiding its formation. Ex-President Taft believes in it, heart and soul, and is urging his countrymen that a League must be established and that the United States must join.

A LEAGUE OF NATIONS is necessary to do the things no one nation can accomplish alone. Victory and Peace have brought a multitude of new problems—

The New Nations: We propose to leave out of the Old World a dozen or more Republics based upon the principle of Self-determination. Can we make the world safe for Democracy if we create these new nations and then leave them to shift for themselves? A LEAGUE OF NATIONS will be needed to guide and protect them.

German Colonies: Germany has proved her unfitness for colonial rule. To return her colonies is unthinkable. They must become the wards of all the free peoples, banded together in a LEAGUE OF NATIONS.

Economic Questions: Access to the sea and access to raw materials are two of the international questions that can be handled only by a LEAGUE OF NATIONS. It will be possible for the Peace Congress to establish only broad, general rules for the regulation of these problems. No one nation can make safe and effective use of Economic Pressure to prevent war. The right to employ this weapon must, therefore, as President Wilson has pointed out, with a LEAGUE OF NATIONS.

Interpretation of the Peace Treaty: Without a Supreme Court to interpret its provisions and a national police power to enforce them, the Constitution of the United States would long ago have

Victory Program

These things which the whole world longs for can be gained only by the creation, right at the Peace Table, of a LEAGUE OF NATIONS. President Wilson has declared for such a League and is in France for the express purpose of guiding its formation. Ex-President Taft believes in it, heart and soul, and is urging his countrymen that a League must be established and that the United States must join.

League to Enforce Peace

This is a movement in which every man and woman in the United States can share. You believe in the principles here set forth. You want to make the world safe against the menace of future wars. You think that the progress of Civilization depends upon the cooperation of all the peoples of the world. You believe that the Team Work which was the war should be continued and applied for the world's future prosperity. The League to Enforce Peace offers you an opportunity to DO SOMETHING ABOUT IT.

Present this platform for discussion and endorsement by your Church, Club, Lodge, and any other organization. It has been approved by thousands of leading Americans

Резолюція про устанovu комітету по створенню Л.Н., запропонована британською делегацією, передбачала, що Ліга Націй:

- ✓ буде створена для **врегулювання всіх питань, пов'язаних з установами миру і сприяння міжнародній співпраці, здійсненню гарантій виконання взятих міжнародних зобов'язань;**
- ✓ стане невід'ємною **частиною загального договору про мир і залишиться відкритою для приєднання кожної цивілізованої нації, яка прийме і підтримає її цілі;**
- ✓ забезпечить **періодичні зустрічі її членів на міжнародних конференціях (сесіях), на користь чого будуть створена постійна організація і секретаріат для забезпечення роботи Ліги Націй в перервах між конференціями (сесіями)**

Засновники Ліги Націй - держави-переможниці у Першій світовій війні 1914 - 1918 рр., а також новостворені країни Польща, Чехословаччина і Хіджаз.

Крім того, до складу Ліги Націй увійшли країни, «запрошені до негайного вступу» (нейтральні в роки війни Аргентина, Венесуела, Данія, Люксембург, Іспанія, Колумбія, Нідерланди, Норвегія, Парагвай, Персія, Сальвадор, Чилі, Швейцарія, Швеція)

Спочатку членами Л.Н. стали **44** країни, пізніше кількість їх збільшилась до **52**

США не стали членом Ліги Націй

Офіційні мови Ліги Націй: французька, англійська та іспанська (з 1920 р.). Лігою також серйозно розглядалося питання започаткування в якості робочої мови есперанто.

Ліга Націй не мала ні офіційного прапора, ні логотипу. Пропозиції щодо прийняття офіційного символу висувалися починаючи з 1920 року, однак держави-члени так і не досягли угоди.

Мета ЛН:

розбросення, запобігання
військових дій,
забезпечення колективної
безпеки,
врегулювання суперечок між
країнами шляхом
дипломатичних переговорів,
поліпшення якості життя на
планеті

Це було першим випадком в
історії коли гарантом
міжнародного порядку мала
стати міжнародна організація!!!

THE
TREATY OF PEACE

BETWEEN
THE ALLIED AND ASSOCIATED POWERS
AND
GERMANY,

The Protocol annexed thereto, the Agreement respecting
the military occupation of the territories of the Rhine,

AND THE
TREATY
BETWEEN
FRANCE AND GREAT BRITAIN

RESPECTING
Assistance to France in the event of unprovoked
aggression by Germany.

Signed at Versailles, June 28th, 1919.

(With Maps and Signatures in facsimile.)

LONDON: PRINTED AND PUBLISHED BY HIS MAJESTY'S STATIONERY OFFICE.

To be purchased through any bookseller or directly from H.M. STATIONERY OFFICE at the
following addresses: GENERAL BOOKS, KINGWAY, LONDON, W.C.2. and 28, ABINGDON STREET,
LONDON, S.W.1.; J. PETER STREET, MANCHESTER; J. ST. ANDREW'S CHURCH, GLASGOW;
23, FORTH STREET, EDINBURGH; or JOHN E. POSSONBY, LTD., 118, GRAFTON STREET, DUBLIN.

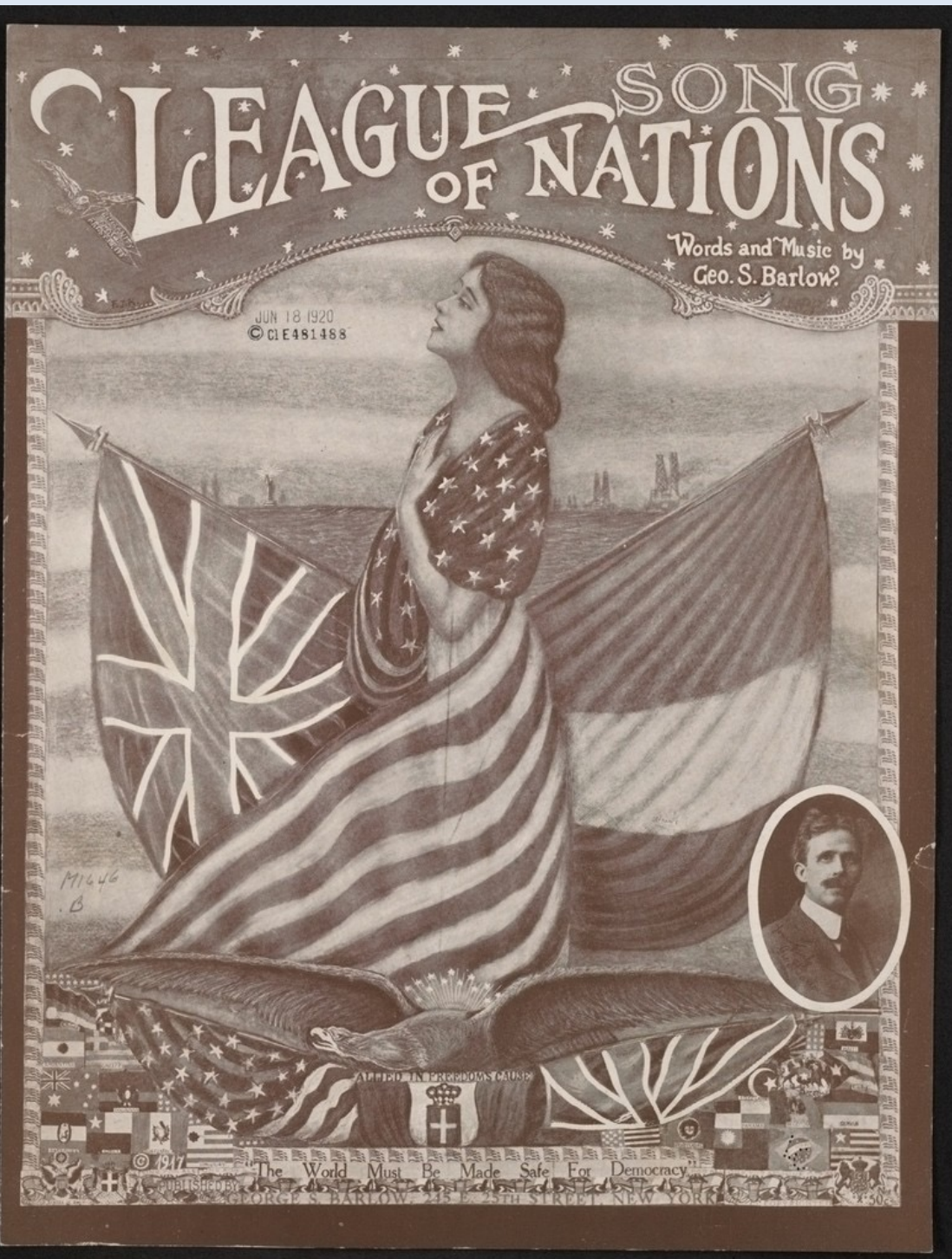
1919
P. 216. No.

Версальський договір був зареєстрований у секретаріаті Ліги Націй 21 жовтня 1919 року, і надрукований в Treaty Series.

Обкладинка англійського видання Договору

Головні завдання Статуту Ліги Націй

- 1) надання гарантій країнам-членам
- 2) збереження незалежності і територіальної цілісності держав;
- 3) колективні дії в разі порушення статуту і війни;
- 4) якщо конфлікт не вдається вирішити самостійно, його учасники можуть звернутися до арбітражу або Ради ЛН;
- 5) сторони не повинні вдаватися до воєнних дій протягом 3 місяців після початку скликання конференції з конфлікту

Всі члени Ліги зобов'язалися **реєструвати будь-які угоди** один з одним з подальшою їх публікацією.

Також учасники вирішили **обмінюватися повними і правдивими даними про рівень озброєнь**, військові програми і воєнне виробництво.

Рада Ліги Націй мала **1 раз на п'ять років розробляти плани зниження рівня озброєнь** і пропонувати його урядам для розгляду

Витяг зі Статуту Ліги Націй (прийнятий 28 квітня 1919р, 26 статей)

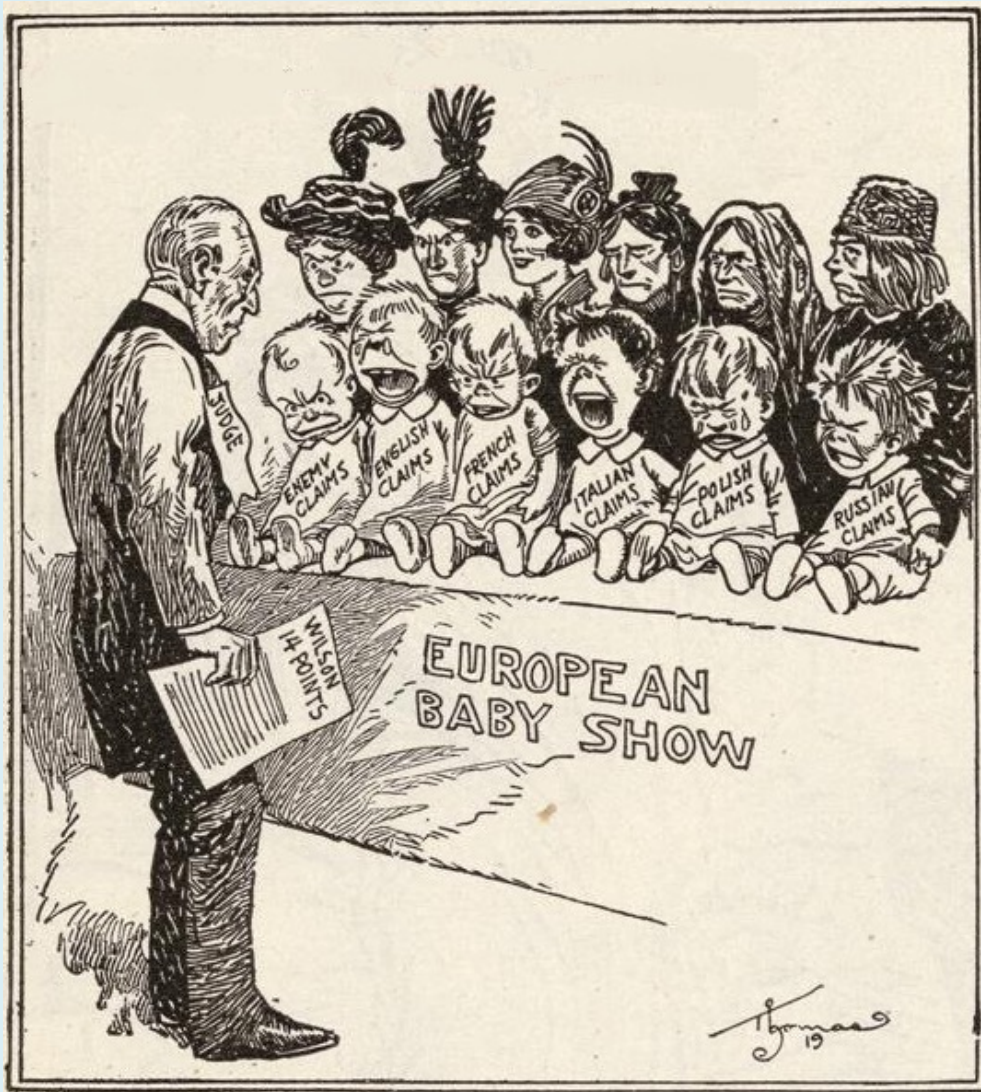
Стаття 8. ...скорочення національних збройних сил до мінімуму, необхідного для гарантування національної безпеки і виконання міжнародних зобов'язань.

Стаття 11. Ліга Націй не може залишатися бездіяльною на випадок воєнних дій або загрози війни, спрямованих проти одного з членів організації.

Стаття 12. ...будь-які розбіжності між членами Ліги, що становлять загрозу миру, повинні розглядатися арбітражним судом

Стаття 13. ...члени організації зобов'язані визнавати й виконувати рішення, винесені цим судом

Стаття 16. ...Якщо один із членів Ліги вдасться до війни всупереч усім взятим на себе зобов'язанням, то він *вважається агресором* стосовно до решти членів Ліги. Члени Ліги зобов'язані *негайно перервати з ним усі торговельні й фінансові відносини, заборонити громадянам своїх держав вступати в контакти з громадянами держави, що порушила договір...*

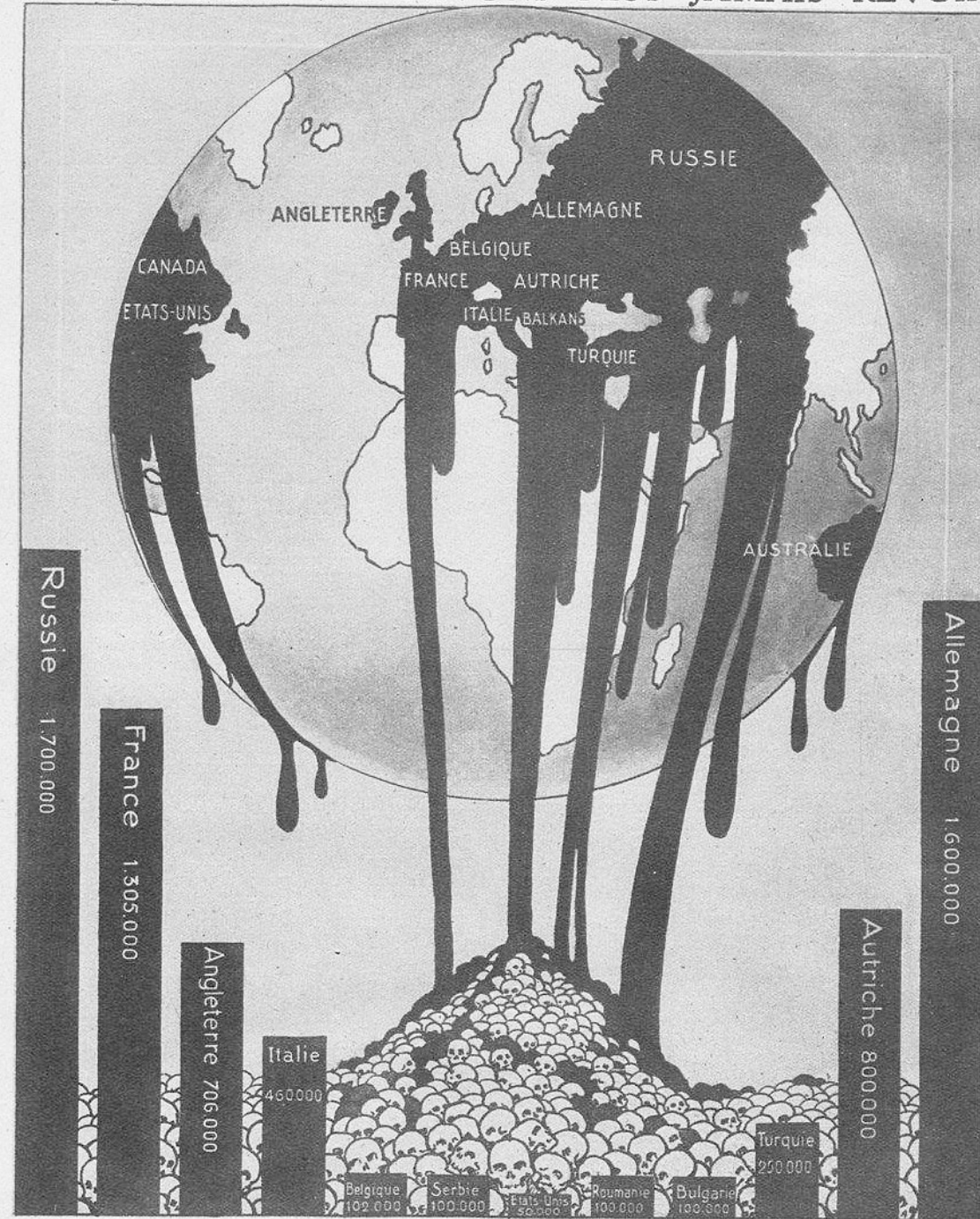
14 пунктів Вілсона: Європейське шоу-бебі. Діти, представлені Вудро Вільсону, позначені як різні претензії англійців, французів, італійців, поляків, росіян і навіть ворога. Політична карикатура, 1919 рік.

У випадку порушення ст. 16 Рада вважає своїм обов'язком **рекомендувати урядам зацікавлених країн використовувати військові сили, морські й повітряні**, завдяки яким члени Ліги можуть допомогти тим збройним силам, які примусять поважати зобов'язання, взяті на себе Лігою.

!!! Член Ліги, який буде винним у порушенні одного з зобов'язань договору, може **бути виключеним з організації.**

Рішення про виключення ухвалюється голосуванням усіх членів Ліги, репрезентованих у Раді

CE QUE NOUS NE DEVONS PLUS JAMAIS REVOIR

La Société des Nations doit empêcher le retour de tels massacres

7.354.000 soldats tués, tels sont les chiffres du maréchal March, chef d'état-major de l'armée américaine. Ces chiffres ne comprennent que les hommes tués en combat ou morts de leurs blessures. Ils se répartissent ainsi : Russie, 1.700.000 ; Alle-

magne, 1.600.000 ; France, 1.305.000 ; Autriche, 800.000 ; Grande-Bretagne, 706.000 ; Italie, 460.000 ; Turquie, 250.000 ; Belgique, 102.000 ; Bulgarie, 100.000 ; Roumanie, 100.000 ; Serbie et Monténégro, 100.000 et enfin les États-Unis, 50.000.

Заходи проти порушень:

- 1) порушення миру розглядається як війна проти усіх членів Ліги;
- 2) ведення повної економічної і політичної ізоляції;
- 3) формування військ з національних контингентів з метою примусу до миру;

Економічні Санкції застосовувалися в 1935 році проти Італії під час агресії в Ефіопії, але неефективно

Разом з тим Статут не містив принципу безумовної заборони застосування сили !!!

Важливе значення для механізму регулювання системи міжнародних відносин і забезпечення її стійкості мала ст. 19, яка передбачала можливість перегляду діючих договорів, якщо вони входили в суперечність з новими міжнародними реальностями і могли стати загрозою миру

Три категорії членства:

- 31 країна, які воювали на боці Антанти (реально 30 держав бо США не ратифікували Версальську угоду, а Статут Ліги був її складовою);
- запрошені держави, які підтримували нейтралітет у війні;
- решта держав (приймалися якщо 2/3 членів ЛН будуть «за»)

Ліга Націй (структура):

Асамблея / збори -
скликалася щорічно

Рада - складалася з *постійних* членів (Британія, Франція, Італія, Японія; у 1926 долуч. Німеччина, але у 1939 залишилися лише Бр. і Фр.) та *непостійних* членів (обиралися 1 раз на 3 роки/щорічно Асамблеєю, спочатку було 4, потім 6, потім 8)

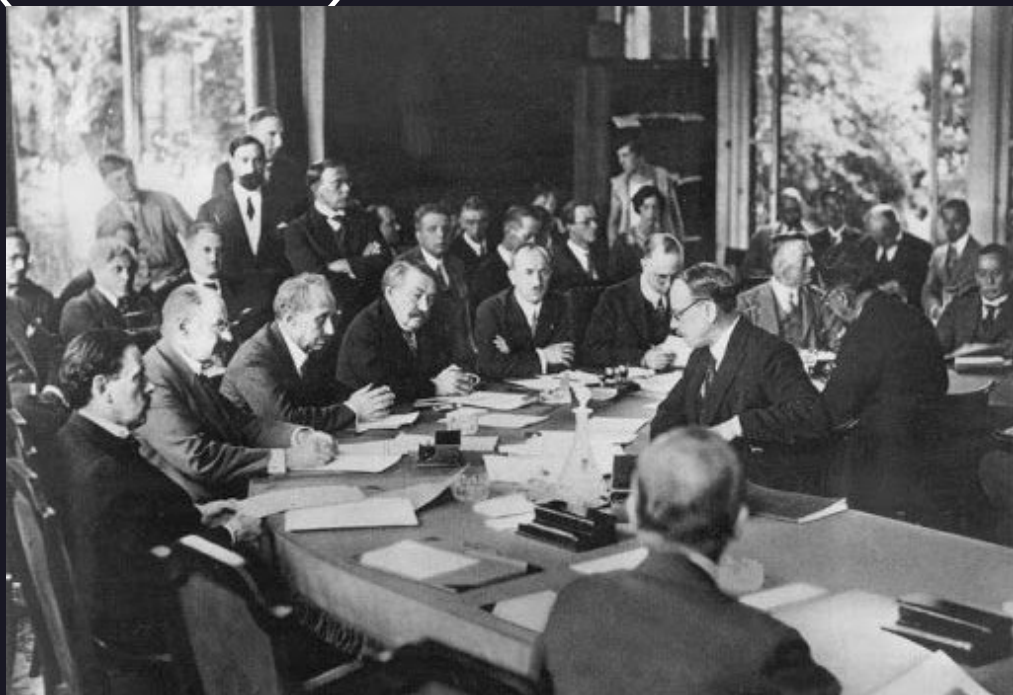
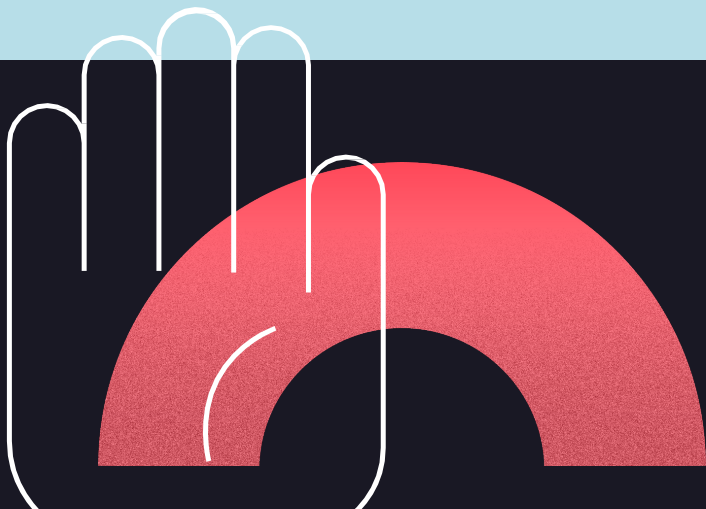
Постійний Секретаріат (його роботу очолював ген.

При Лізі Націй існувало 2 міжнародні установи:
Міжнародна Організація праці та Постійна палата міжнародного
суду в Гаазі

Печатка Постійної палати
міжнародного правосуддя

У структурі Ліги Націй були також створені

- Постійна палата міжнародного правосуддя,
- Міжнародна організація праці,
- постійні та тимчасові комісії.

Статутом Ліги Націй була запроваджена мандатна система управління колоніальними й підопічними територіями, складовою частиною цієї системи стала постійна **Мандатна комісія**.

Кілька місяців учасники Паризької конференції витратили на пошуки кандидата на пост генерального секретаря Ліги. Пропозицію обійняти цю посаду надіслали десятці впливових європейських політиків, але всі відмовилися, посилаючись на надзвичайну відповідальність майбутнього генсека. Зрештою вмовили британського дипломата **Еріка Драммонда**. Хоча він і перебував у правлячій тоді Ліберальній партії, але все ж був рівновіддалений від політичних процесів як у своїй країні, так і в світі. У перші роки існування організації це посилило авторитет Ліги.

Перше засідання Ліги Націй 16 січня 1920

Відкриття першої асамблеї Ліги було схоже на фестиваль. В Женеву з'їхалися з сім'ями, помічниками та секретарями представники країн-учасниць. Вулицями ходили духові оркестри. А ввечері після першого засідання в небі над Женевським озером прогрімів святковий салют. І тоді ж заклали перший символічний камінь у фундамент майбутнього Палацу Націй. На ньому вибили напис: **«Закладено воістину і закладено добре Вудро Вільсоном, президентом Сполучених Штатів Америки»**

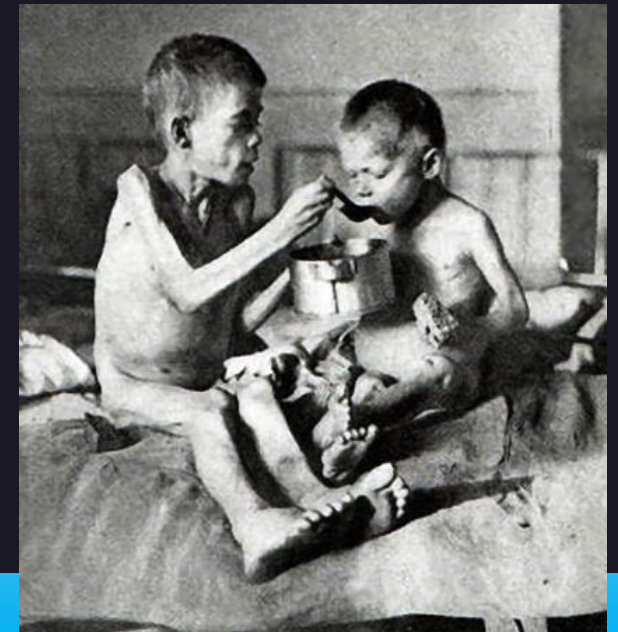
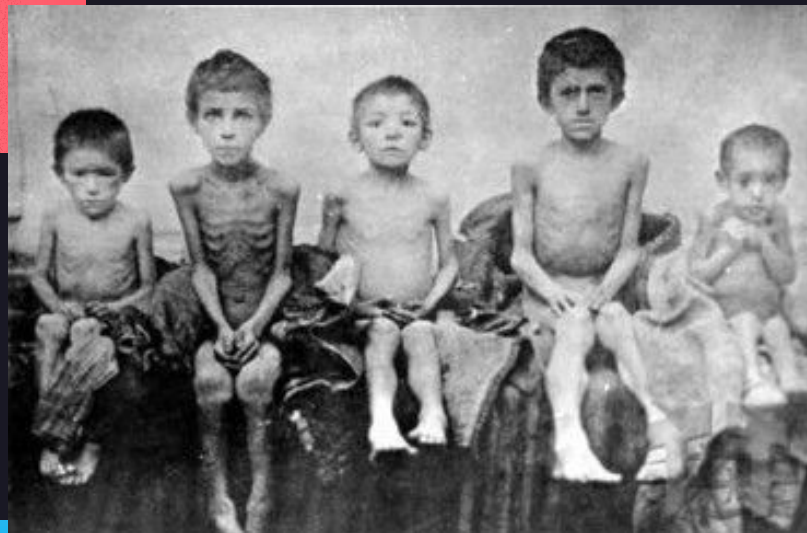
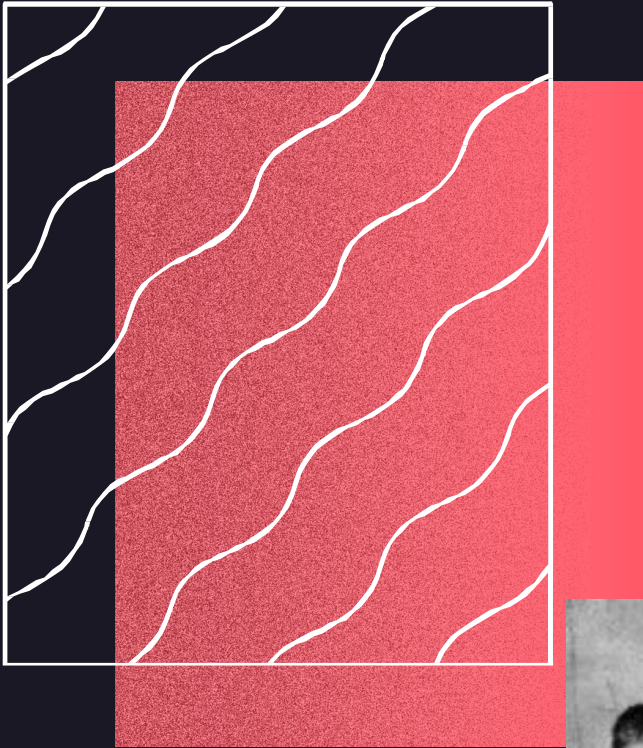
Уїнстон Черчїлл, майбутній прем'єр-міністр Великобританії, тоді записав у щоденнику:

"Хто буде сумніватися в тому, що на цій гранітній скелі і навколо неї виросте з часом палац, куди рано чи пізно будуть довірливо звертатися всі люди всіх країн з повною впевненістю, що всі їхні запити будуть задоволені?"

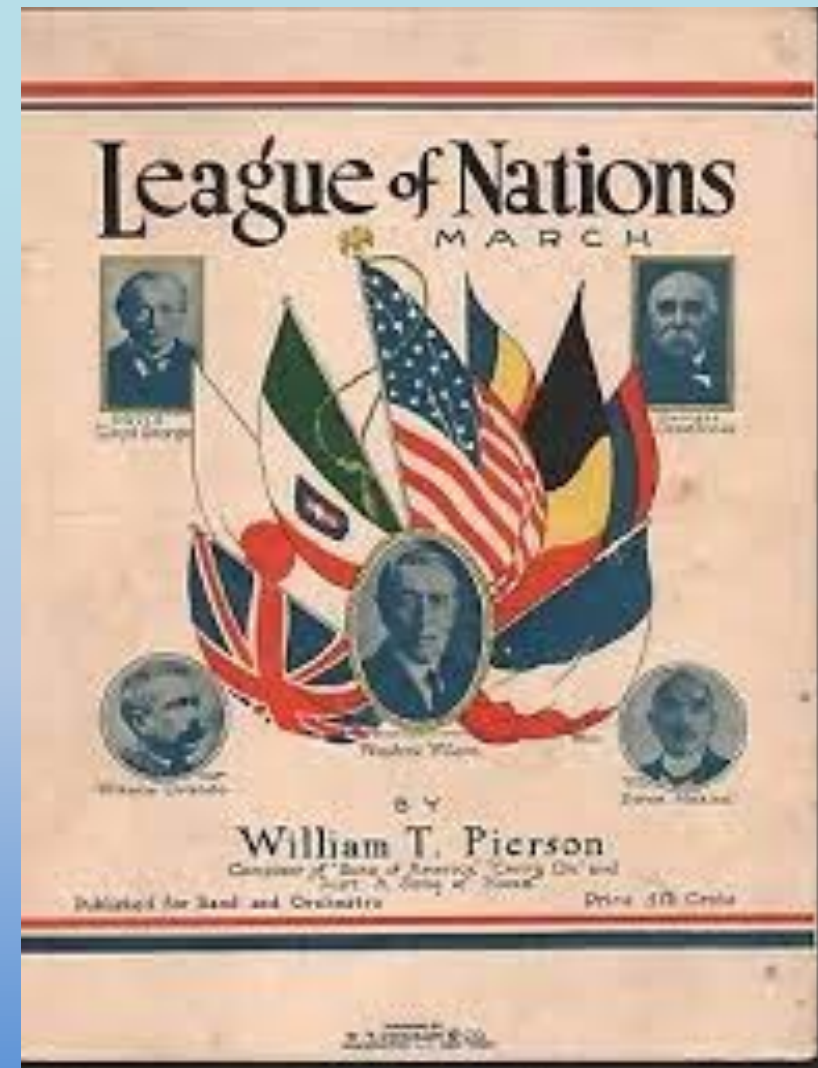

1920 р. заявку про вступ у члени Ліги Націй подав уряд **Української Народної Республіки**. Однак країни Антанти – засновниці Ліги Націй – не визнали суверенності української держави. Безуспішними були й різного роду звернення до Ліги Націй урядів УНР та уряду Західноукраїнської Народної Республіки.

**Щодо проблем життя українців в
УСРР, то в Лізі Націй
розглядалися лише питання,
пов'язані з наданням допомоги
потерпілим в Україні внаслідок
голоду 1921–1923 років та голодомору
1932–1933 років в УСРР.**

Провідну роль у Лізі Націй відігравали **Велика Британія** й **Франція**, вони використовували її як інструмент міжнародної політики переможців у Першій світовій війні для збереження існуючого становища в поділеному ними світі

В 1934-му, після виходу з Ліги Націй Німеччини та Японії, її членом (на запрошення 34 держав) став **СРСР**

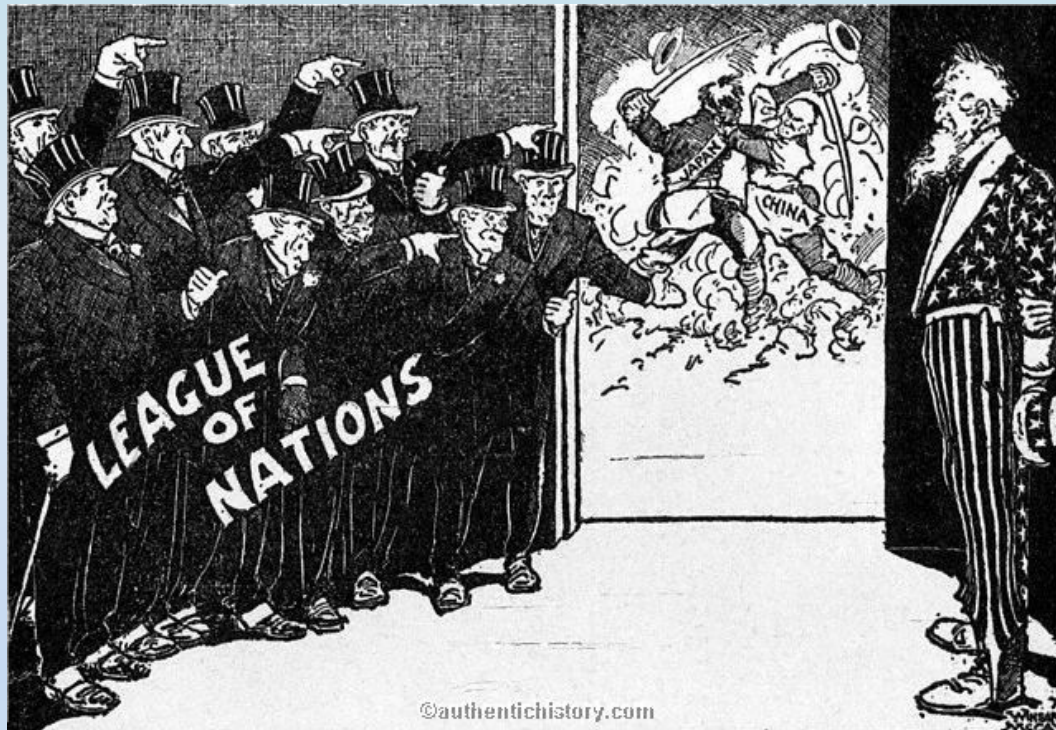
Здобутки Ліги Націй

- Ліга Націй мала глобальний характер і несла глобальну відповідальність за відвернення війни погодженими діями її членів.

- Фінансове відновлення Австрії і Угорщини.
- Реорганізація банкової системи в Естонії та Румунії.

- Валютні реформи в Китаї.
- Боротьба з епідеміями і інфекційними захворюваннями

Ліга відіграла у ряді випадків позитивну роль у розв'язанні післявоєнних проблем. За перші 10 років свого існування (1919-1929-рр.) Лігою було розглянуто 30 міжнародних конфліктів, і більшість з них вдалося розв'язати

Аландські острови - архіпелаг з близько 6500 островів між **Швецією і Фінляндією**. Острови мали шведськомовне населення, але в 1809 р. Швеція передала як Фінляндію, так і Аландські острови Російській імперії. Коли Фінляндія оголосила незалежність в грудні 1917 р. після Жовтневого перевороту, більшість населення Аландських островів висловились за те, щоб знову стати частиною Швеції. Фінляндія, проте, вважала, що острови є частиною їх нової держави, оскільки росіяни включили їх в Фінляндське генерал-губернаторство (1809 р.)

Шведський уряд підняв питання перед Лігою Націй в 1921 р. **Після розгляду, Ліга Націй визначила, що острови повинні бути частиною Фінляндії, але управлятися автономно, відводячи потенційну війну між двома країнами.**

Вирішення проблеми Албанії: кордон між Албанією і Королівством Югославією збережено в суперечці після Паризької мирної конференції у 1919, і югославські війська зайняли частину албанської території.

Ліга Націй послала комісію представників до регіону. Комісія зробила висновки на користь Албанії і югославські сили відійшли в 1921 р. Війні знову запобігли.

Портове місто Мемель (зараз Клайпеда) був під контролем Ліги після кінця Першої світової війни і управлявся французьким генералом протягом трьох років.

Хоча населення було здебільшого німецьким, **литовський уряд висловив претензії на території**, і литовські сили вторглися в 1923 р. в це місто.

Ліга Націй погодилась, на те щоб **віддати землю навколо Мемеля до Литви**, але оголосила, що **сам порт повинен зберегти міжнародну зону**; Литва на цю пропозицію погодилась.

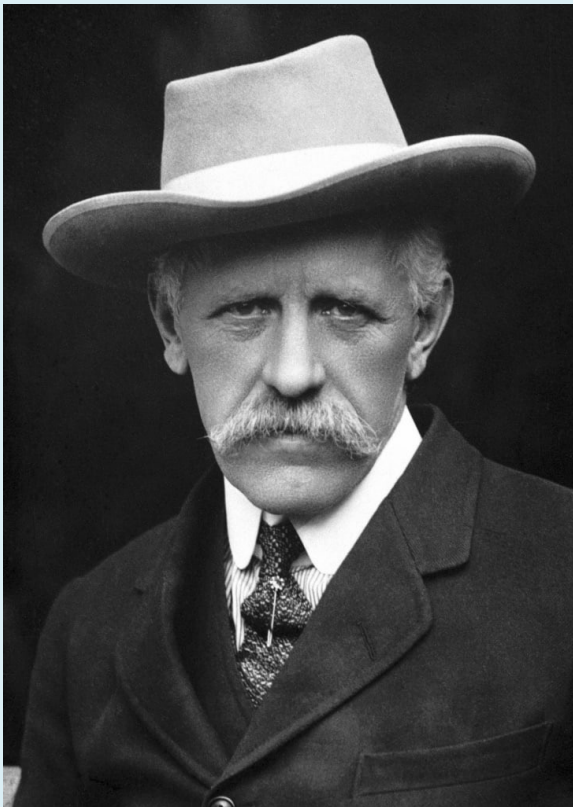
Дане вирішення проблеми вважалося як невдача (Ліга виступала проти використання сили), але збереження міжнародного статусу порту, без істотного кровопролиття, було перемогою Ліги Націй.

Ліга Націй полегшувала становище біженців, особливо в Туреччині в період до 1926 р. Одним з її нововведень в цій області було введення **Паспорта Нансена** в 1922 р., який був першим міжнародно визнаним посвідченням особи без громадянства для біженців.

Фрітьоф Нансен (верховний комісар Ліги у справах біженців) за свою активну гуманістичну діяльність у 1922 р. отримав Нобелівську премію миру

Фрітьоф Нансен

Нансенівський паспорт був офіційно **затверджений на конференції в Женеві**. Внаслідок рішення Ліги Націй **від 12 липня 1924 року**, він був **виданий більш ніж 320 тисячам вірмен**, що втекли від геноциду 1915 р.

Вже в **1942 р. нансенівський паспорт визнавався 52 країнами**, за фактом будучи **переїзним документом для біженців**. Нансенівський паспорт могла отримати людина за двох обов'язкових умов: будь-яке посвідчення особи та підтвердження того, що особа є емігрантом (Володимир Жаботинський Володимир Набоков Сергій Рахманінов Ігор Стравінський, Ілля Рєпін, Іван Бунін...)

Усього було видано близько **450 000 нансенівських паспортів** людям, які з тих чи інших причин втратили своє громадянство, опинившись біженцями у чужих країнах. Незважаючи на своє велике значення після Другої світової війни, цей документ уже вийшов із вжитку і більше не видається, хоч і зберігає юридичну силу для тих, хто колись отримав його. На сьогоднішній день офіційно нансеновський паспорт визнається лише кількома країнами: Буркіна-Фасо, Еквадор, Мавританія, Того, Замбія.

Мінуси діяльності Ліги Націй:

- санкції не мали всеохоплюючого характеру;
- рішення в Асамблеї і Раді Ліги приймалися за принципом однастайності і будь-який член Ліги Націй міг накласти вето і паралізувати діяльність Ліги Націй;
- Ліга Націй не набула впливового характеру через відсутність США і СРСР;
- кількість комітетів не було лімітовано – їх була величезна кількість;
- Відсутній координаційний орган і лише в останні роки було створено 2 комітети з координації;
- традиційне суперництво між Великою Британією і Францією

Ліга Націй фактично не заборонила окупації Руру. За Версальським договором Німеччині довелося сплатити відшкодування грошима або товарами у обумовленому переліку. Проте, в 1922 р. вона не змогла провести оплату.

У 1923 р. Франція і Бельгія вторглися в індустріальне серце Німеччини, Рур, не зважаючи що це було пряме порушення правил Ліги. Францією, що входила в склад Ради Ліги, і Британією, що коливалась, щоб приструнити її близького союзника, нічого не було зроблено в Лізі Націй. Це був істотний прецедент для подальшого невиконання вимог Ліги.

У конфлікті на Корфу Л.Н. також продемонструвала свою слабкість, адже одне головне прикордонне поселення, залишилося територіально не визначеним після Першої світової війни на кордоні між Грецією і Албанією.

Рада Л.Н. призначила італійця Енріка Телліні спостерігачем. 27 серпня 1923 р., оглядаючи грецьку сторону кордону, Телліні і його штат були убиті. Італійський лідер Беніто Муссоліні зажадав відшкодування від Греції і видачі вбивць. Греки відмовились. 31 серпня італійські війська зайняли острів Корфу, частину Греції, і вбили п'ятнадцять осіб. Спочатку Ліга засудила вторгнення Муссоліні, але рекомендувала Греції виплатити компенсацію, поки вбивці Телліні не будуть знайдені. Муссоліні, хоча спочатку був згоден з рішенням Ліги, зробив спробу змінити їх. Працюючи з Радою Послів, він зумів змусити Лігу змінити її рішення. Греція була вимушена вибачитися і компенсація мала бути сплачена безпосередньо і негайно. Муссоліні міг святкувати перемогу в Корфу.

У 1931 році Японія спровокувала війну з Китаєм. Офіцерам японського гарнізону, що стояв біля станції Мункенд, таємно наказали підірвати залізничне полотно. Токіо звинуватив у підриві китайську сторону. Захоплення Маньчжурії (1931 – 1933) було однією з головних невдач Ліги. Драммонд навіть через це пішов у відставку.

В лютому 1933 р. Генеральна Асамблея Ліги Націй затвердила доповідь (Японія голосувала проти), **осудивши Японію, але без жодних санкцій, і закликала «продовжувати переговори»**. Ліга Націй виявила своє цілковите безсилля. Японська делегація лицемірно заявила, що «зусилля Японії щодо співробітництва з Лігою Націй досягли своєї межі» і що Японія не може залишатися членом організації.
28 березня 1933 р. Японія вийшла з Ліги.

Криза діяльності Ліги Націй особливо яскраво проявилася після **провалу міжнародної конференції по роззброєнню, коли Німеччина та Японія в 1933 р. вийшли з її складу.**

СРСР використовував Л.Н. не стільки для реального вирішення міжнародних конфліктів, а як трибуну для політичної пропаганди.

Істотний недолік Статуту Ліги Націй полягав у тому, що війна як метод розв'язання спірних питань не заборонялася

Істотним недоліком Статуту було й те, що обов'язкову силу мали лише рішення Асамблеї й Ради з адміністративних питань, що стосувалися самої Ліги.

Безпомічність Л.Н. проявилась при обговоренні скарг на японську агресію проти Китаю, розпочату в 1931 р., італійську проти Ефіопії (1935–36), радянську проти Фінляндії (1939–40).

Ліга Націй не зуміла прийняти жодного ефективного рішення проти агресорів.

Виключення СРСР з організації в грудні 1939 р. було кроком відчаю, а не реальною допомогою жертві агресії.

У 1939 році радянська артилерія обстріляла свої позиції на кордоні з Фінляндією, що послужило приводом до вторгнення в цю країну. Коли з Женеви зажадали пояснень від Москви, міністр закордонних справ В'ячеслав Молотов заявив: уряд Фінляндії не має впливу у своїй країні, а СРСР співпрацює з Фінською народною республікою. Молотов не зазначив, що "республіка" з'явилася на радянській території. Тим не менш, саме на її захист у Фінляндії вирушило півмільйонне угруповання радянських військ. Скинуті на Гельсінкі бомби дипломат назвав хлібними кошиками - гуманітарною допомогою голодним фінським робочим. Єдине, що змогла зробити в цій ситуації Ліга,- виключити Союз зі своїх лав. Москва тільки цього й чекала і перестала озиратися на женецьких миротворців.

Головний об'єкт фашистських анексіоністських прагнень Б.Мусоліні - Ефіопія (на той момент одна з двох, поряд з Ліберією, незалежних держав Африки, член Ліги Націй)

У грудні 1934 р. на кордоні з Італійським Сомалі відбувся перший збройний інцидент. Ефіопія звернулася із скаргою на Італію в Лігу Націй, але її розгляд потонував у бюрократичних процедурах: лише у вересні 1935 р. на засіданні Ради Ліги був утворений комітет, якому було доручено підготувати свій висновок.

3 жовтня 1935 р. 100-тисячна італійська армія вторглась в Ефіопію.

У листопаді 1937 р. Італія приєдналася до Антикомінтернівського пакту, а в **грудні 1937 р. вийшла з Ліги.**

29 – 30 вересня 1938 р. в Мюнхені відбулась міжнародна конференція - Німеччина, Італія, Великобританія і Франція (Гітлер, Мусоліні, Чемберлен і Даладзьє) **уклали угоду чотирьох держав про передачу Німеччині Судетської області.**

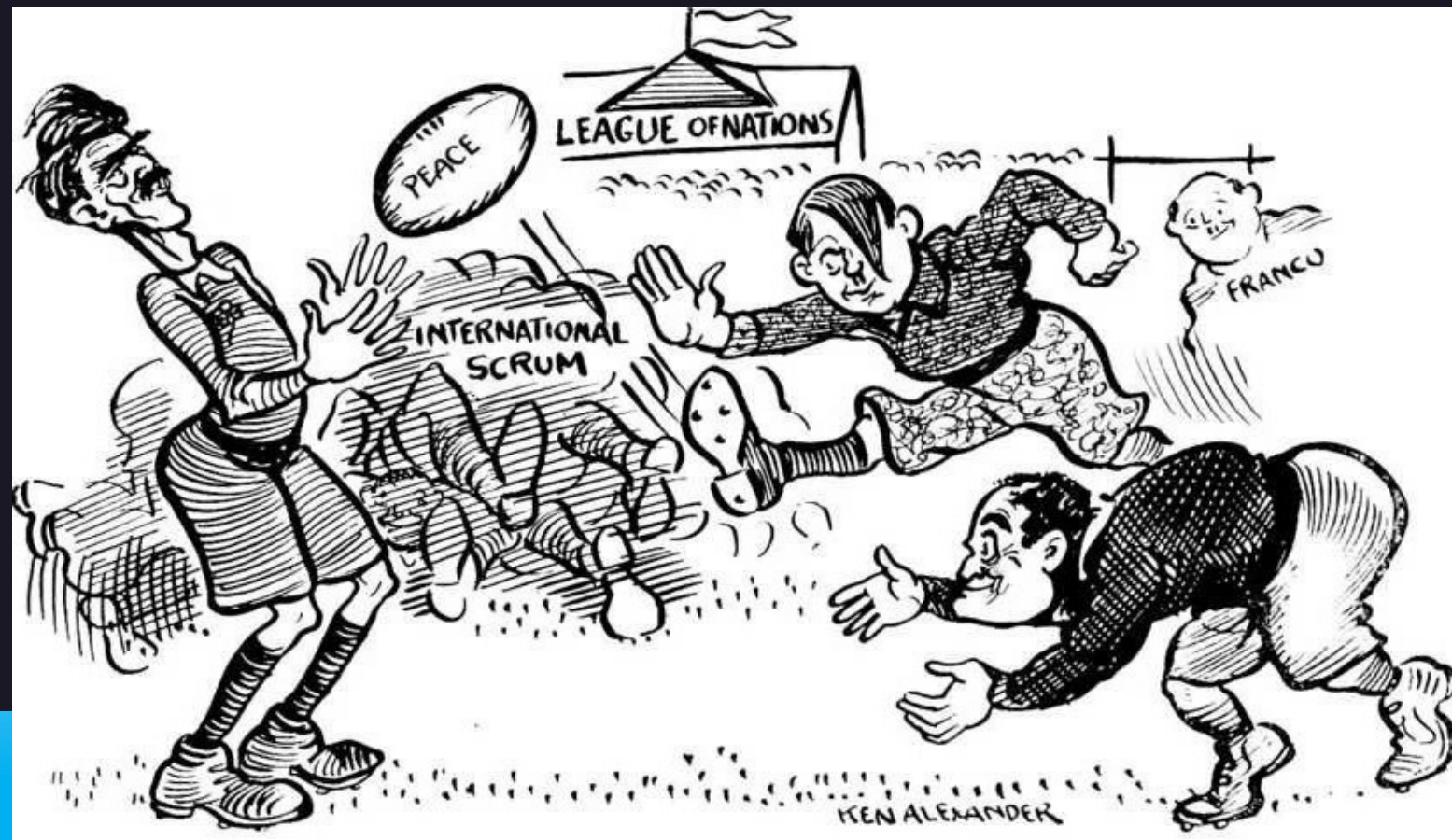
Мюнхенська угода являла собою грубий і відкритий диктат щодо Чехословаччини. **Порушувались основні міжнародні договори: Версальський мирний договір, а також Статут Ліги Націй і пакт Бріана-Келлога.**

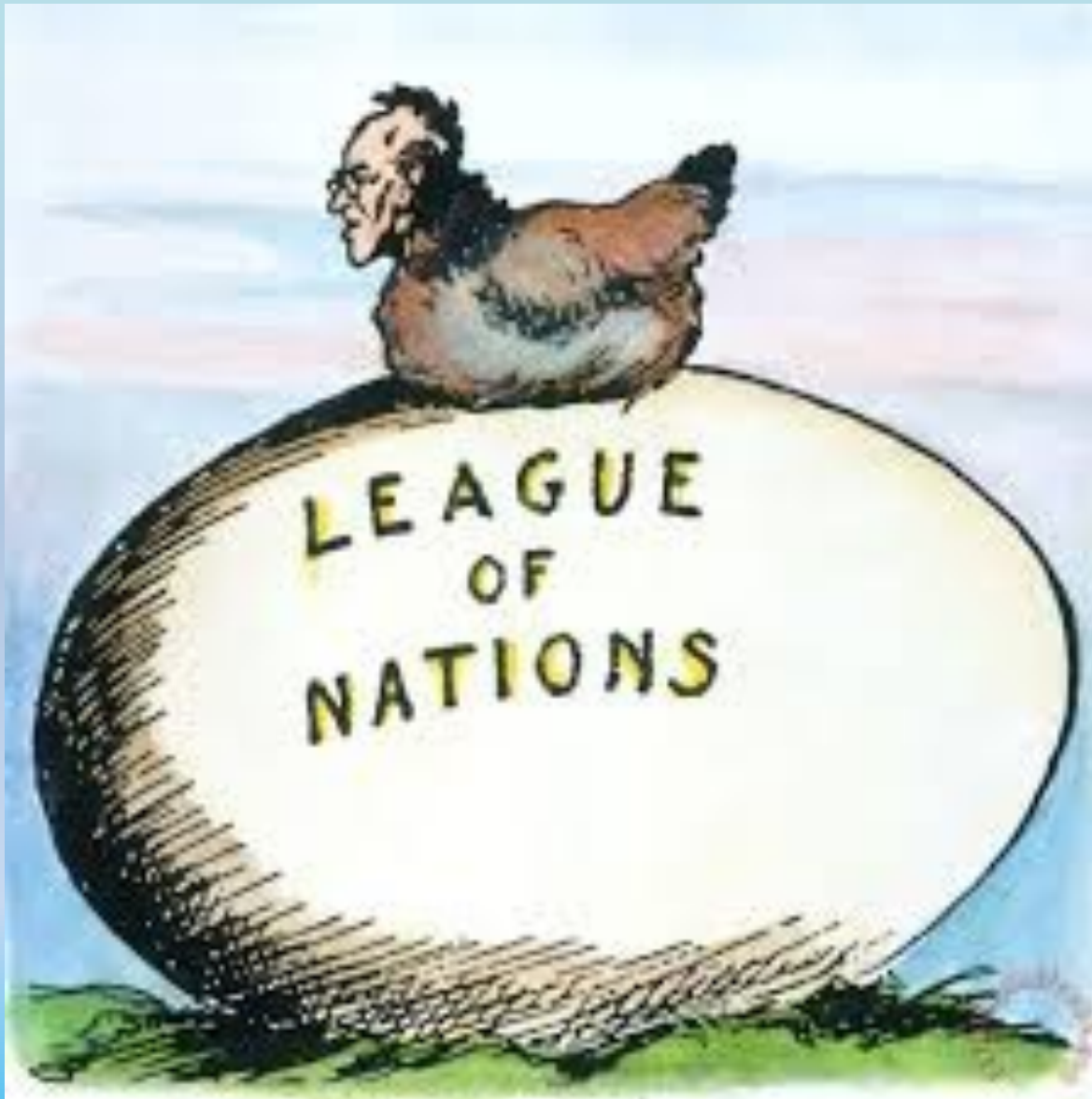
Як і при аншлюсі Австрії (12-13.03.1938), Лондон і Париж повністю відсторонили Лігу Націй від врегулювання Чехословацької кризи.

Версальсько-Вашингтонська система зруйнована

ТИ ВЕШТ, ЛІГА НАЦІЙ НЕ
ЗМОГЛА СТВОРИТИ ЕФЕКТИВНОЇ
СИСТЕМИ МІЖНАРОДНОЇ
БЕЗПЕКИ, Й ЦЕ СТАЛО ПРИЧИНОЮ
ПОСТУПОВОГО ЗАНЕПАДУ ЇЇ
АВТОРИТЕТУ.

У 1940-му
Німеччина
окупувала
Францію, Ліга
Націй припинила
роботу.

Напередодні
Другої світової
війни Ліга Націй
фактично зійшла з
міжнародної
політичної арени

У квітні 1946 , вже по завершенні війни, на 21-й сесії Генеральної асамблеї Ліги Націй ця організація самоліквідувалася, все її майно було передано Організації Об'єднаних Націй

У. Черчилль: "Ця ідея (Ліга Націй) здавалася занадто гарною, щоб її можна було здійснити".